

95 lat istnienia Szkoły Podstawowej nr 61 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Krakowie

1920-2015

Kierownicy i dyrektorzy Szkoły Podstawowej nr 61 w Krakowie

1. Ludvig Kumala 1920-1924
2. Józef Urban 1924-1925
3. Franciszek Lubojemski 1925-1936
4. Stefania Lubojemska 1936-1937
5. Kazimierz Ladra 1937-1951
6. Wiktoria Piotrowska 1951-1958
7. Władysław Piotrowski 1958-1963
8. Tadeusz Fellner 1963-1971
9. Krystyna Kulig 1971-1972
10. Mieczysław Maniak 1972-1983
11. Barbara Rojek 1983-1990
12. Ewa Kowal 1990-1992
13. Barbara Leśniak 1992-1997
14. Anna Chlebowska 1997-2002
15. Danuta Skawińska 2002-2003
16. Honorata Konopek 2003-2009
17. Urszula Banaś 2009 – do chwili obecnej

Zarys historii szkoły

1920-2000

Pierwszą szkołę założył właściciel Prokocimia Erazm Jerzmanowski w 1896 roku. Była to Szkoła Ludowa początkowo jednoklasowa. Znajdowała się na „Starej Wsi” przy ulicy Nadbrzeżnej (obecnie Żabia). Pierwszym kierownikiem był Władysław Różycki. Do szkoły uczęszczało wówczas 29 uczniów.

Uczono religii, pisania, czytania, języka polskiego, rachunków połączonych z nauką o formach geometrycznych, wiadomości z dziejów i przyrody, rysunków, śpiewu, robót ręcznych, gimnastyki.

Oceniano obyczaje, pilność, postęp i porządek.

3udvnek Szkoły Ludowej w Prokocimiu. lata 20-e. XX w.

MALOPOLSKA W. KRAJOWY USTAWY O SZKOLNICTWIE

Szkoła ludowa *dla* klasowa *mięszana* w Prokocimiu
 Klasa *drugą* Stopień *czwarty* Rok nauki *2* I. katal. klasowego 3

Zawiadomienie szkolne.

Miriada Władysław urodzony dnia *21 czerwca* 1908
 w *Prokocimiu* *Województwo krakowskie* przez *Matko* obrzędka
Saena *Województwo krakowskie* w dniu *30* 1920 uczęszcza do
 szkoły tutajjanej od *1* 1920.

Rok szkolny 1920/1921	Wzrost:	II. półrocze:
Zadawanie się:	<i>dobry</i>	
Wtórki:	<i>dobry</i>	
w nauce religii:	<i>dobry</i>	
w czytaniu:	<i>dobry</i>	
w pisaniu:	<i>dobry</i>	
w języku polskim:	<i>dobry</i>	
w języku ruskim:		
w języku niemieckim:	<i>dobry</i>	
w arystymacji:	<i>dobry</i>	
w rozumieniu o drzewach i zwierzętach:	<i>dobry</i>	
w rysunkach:	<i>dobry</i>	
w śpiewie:	<i>dobry</i>	
w robotach rękopiśm.:		
w gimnastyce:		
Przez ten okres czasu <i>dobry</i>		
Pracę obywatelską i higieniczną <i>dobry</i>		
Przez ten rok, ma się <i>dobry</i>		
Prokocim	Prokocim	

Miriada Władysław dnia *30 czerwca* 1920
 w Prokocimiu

W 1918 roku ze względu na dużą liczbę uczniów wynajęto dodatkową salę lekcyjną „na Szutrach”.

W 1918 roku kolejarze zawiązali komitet budowy szkoły na „Szutrach”. Za symboliczną złotówkę kupili od Augustianów narożną parcelę przy ul. Józefa Piłsudskiego (obecnie Bieżanowska) i rozpoczęli budowę szkoły.

3 września 1920 roku o godz. 16.00 odbyła się uroczystość otwarcia szkoły na „Szutrach”. Szkoła otrzymała nr 61, imię Józefa Piłsudskiego i nazwę 5-klasowej Szkoły Powszechnej w Prokocimiu. Uroczystego poświęcenia dokonał pierwszy proboszcz parafii Prokocim ksiądz Wilhelm Gaczek. Pierwszym kierownikiem szkoły został Ludwik Kumala.

Z kroniki parafialnej...

Kilka lat przed wojną jak i podczas wojny część kolejarzy pobudowała się w dzielnicy Prokocimia na tak zwanych „Szutrach” leżącej obok warsztatów kolejowych tzw. „Parowozowni”. Ponieważ do szkoły Jerzmanowskiego było daleko i nie było miejsca więc dzieci uczyły się w izbach wynajętych, a pierwszą nauczycielką była tu Szwajkówna Władysława, która w 1950r. przeszła na emeryturę. W roku 1918 utworzono Komitet Budowy Szkoły Kolejowej do którego należeli: Spyt, Borowi, Salawa, Judek, Siehor, Chałupa i Zamanek. Klasztor pomógł Komitetowi do zrealizowania planu przez odstąpienie mu dużej, narożnej parceli - za symboliczną złotówkę. Poświęcenie 7 klasowej szkoły odbyło się 1 września 1920 roku. Po kilku latach dobudowano na tej parceli budynek o 6 klasach a nadto jest tu boisko i ogród szkolny.

W 1924 roku władze szkolne nadały szkole nazwę 7-klasowej Szkoły Powszechnej i włączyły do niej szkołę Erazma Jerzmanowskiego.

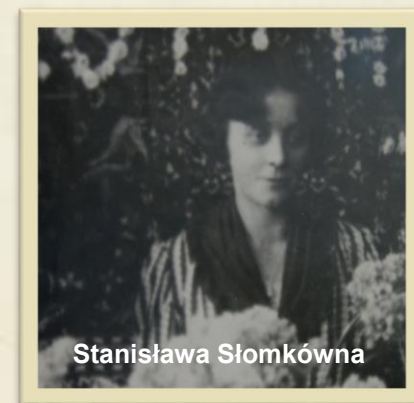
W latach 1925-1927 otwarto w szkole dwie dodatkowe klasy dla terminatorów. Uczęszczali tu uczniowie, którzy kształcili się w zawodach: ślusarz, tokarz, giser-odlewacz, piekarz, krawiec, srebrnik.

W 1927 roku do szkoły uczęszczało 660 uczniów. Nauka odbywała się do godziny 21.00. Aby warunki szkolne poprawić, zawiązał się w 1927 roku Komitet Budowy Szkoły.

Z pomocą przyszła Dyrekcja Kolei Państwowych, która na ten cel ofiarowała drewniany barak. Wybudowano go w czynie społecznym obok budynku szkolnego. Oddano go do użytku 1 lutego 1928 roku. W szkole działała biblioteka i kółko teatralne.

Władysława Szewczyk
z wychowankami, 1928

Stanisława Słomkówna

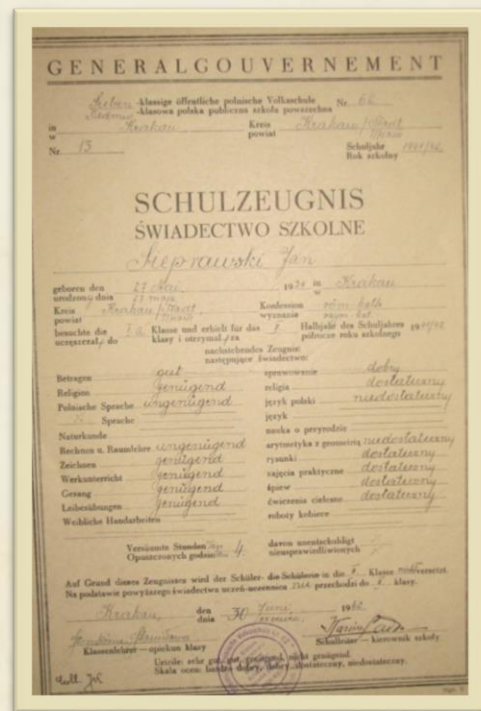
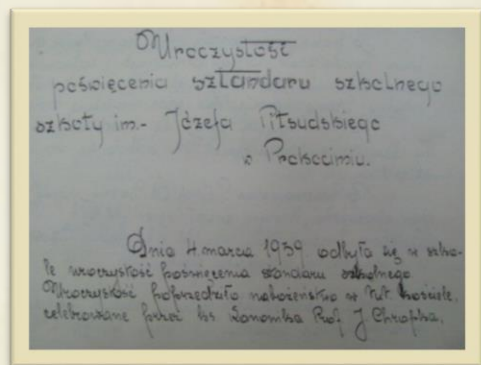
Wypożyczalnia prowadzona
przez Jana Kielara

4 marca 1939 roku odbyła się w szkole uroczystość poświęcenia sztandaru szkolnego.

1 września 1939 roku wybuchła II wojna światowa. Obie szkoły zostały zajęte przez wojska hitlerowskie.

W następnych latach wojny nauka była przerywana ze względu na zajmowanie budynków przez wojska niemieckie, lub z powodu braku opału. Naukę kontynuowano w prywatnych mieszkaniach. Odbywało się tajne nauczanie.

Po zakończeniu II wojny światowej odbudowano w szkole warsztat pracy. Rozpoczęła się normalna nauka.

W 1966 roku w związku z obchodami 1000-lecia Państwa Polskiego Rada Pedagogiczna dokonała wyboru nowego patrona szkoły – Jakuba Jasińskiego.

Sztandar został ufundowany i wręczony podczas obchodów 50-lecia Szkoły Podstawowej nr 61, które miały miejsce 3 września 1970 roku.

W związku z obchodami 1000-lecia Państwa Polskiego, Rada Pedagogiczna na posiedzeniu w dniu 24. IV. 1966r dokonała wyboru bohatera narodowego Jakuba Jasińskiego, którego imię zostało zatwierdzone przez Kuratorium Okręgu Szkolnego Kraków.
W dniu 1. IX. 1966r na fronton szkoły została umieszczona tablica z napisem - Szkoła Podstawowa nr 61 im. Jakuba Jasińskiego

W 1972 roku Dzielnicowa Rada Narodowa w Podgórzu uchwaliła budowę nowej szkoły podstawowej w Prokocimiu przy ul. Popławskiego 17. Rozpoczęcie budowy nastąpiło w 1973 roku, a przeniesienie do nowego budynku 29 listopada 1976 roku.

30 maja 1977 roku odsłonięty został przed szkołą „Pomnik Chwały” upamiętniający mieszkańców Prokocimia poległych na frontach i w obozach zagłady w czasie II wojny światowej. W szkole otwarto Izbę Pamięci.

Zarys historii szkoły 2000-2010

29 stycznia 2001 roku Rada Pedagogiczna podjęła uchwałę w sprawie powrotu do imienia pierwszego patrona szkoły – Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Patron Szkoły
Podstawowej nr 61

Marszałek Józef Piłsudski

29. I. 2001. Rada Pedagogiczna podjęła uchwałę w sprawie powrotu do imienia pierwszego patrona Marszałka Józefa Piłsudskiego. Uchwałę Rady Pedagogicznej poparła uchwała Rada Dzielnicowa XII, a następnie Komisja Edukacji i Rada Miasta Krakowa. Uroczystości zmiany patrona odbędą się podczas „80-lecia” Szkoły Podstawowej 19. IV. 2001 r.

W maju 2006 roku podczas obchodów 85-lecia powstania Szkoły Podstawowej nr 61 społeczność szkolna i lokalna była świadkiem uroczystego poświęcenia i przekazania sztandaru szkoły.

Hymn szkoły

*Szkolni koledzy, mali uczniowie,
Pójdziemy krokiem naprzód w dal.
Naukę i mądrość i rozum w głowie,
Weźmiemy z sobą ze szkolnych sal.*

Ref.: Biegniemy tu co rano w deszczowy jasny dzień.

Bo szkołę swą kochamy, jesteśmy dumni z niej.

*Kraków, Prokocim, sześćdziesiąt jeden,
to nasza szkoła to nasz świat.
Nauka i wiedza to numer jeden,
głowa do góry niech żyją nam.*

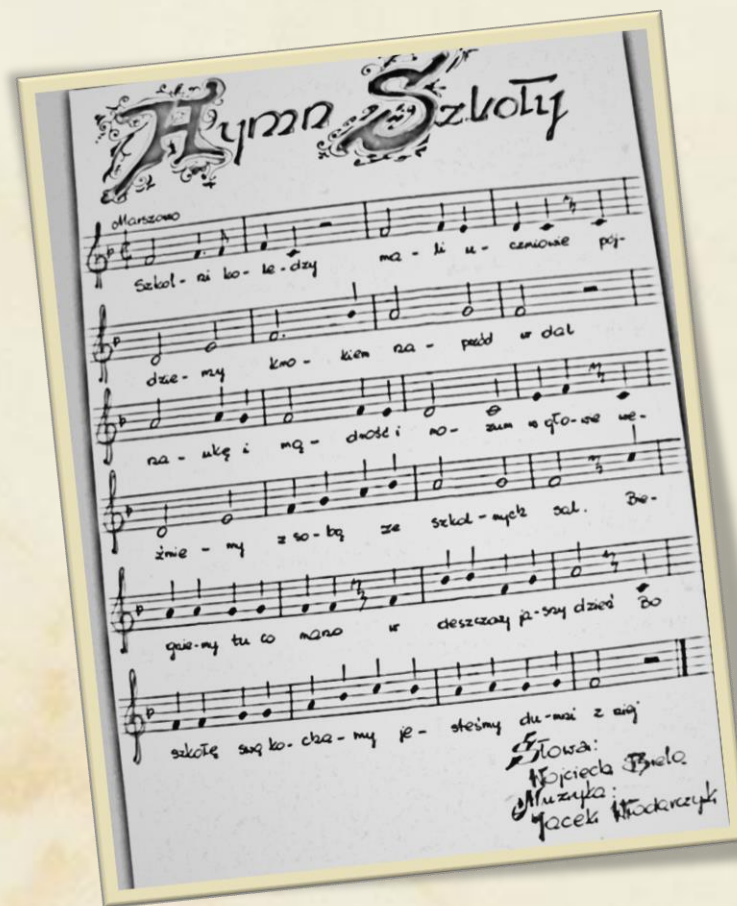
Ref.: Biegniemy tu co rano ...

*Nasz patron szkoły Józef Piłsudski,
Wielki Marszałek bohater nasz.
I choć czas minął wcale nie krótki,
Jego odwaga prowadzi nas.*

Ref.: Biegniemy tu co rano ...

*Baczność uczniowie i ty kolego!
Uśmiech na twarzy nim minie czas.
A nasza Szkoła przy Popławskiego,
Miłe wspomnienia wciąż budzi w nas.*

18 maja 2007 roku został po raz pierwszy odśpiewany hymn szkoły, którego słowa napisał uczeń Wojciech Biela, muzykę skomponował pan Jacek Włodarczyk.

Logo szkoły

W 2007 roku został ogłoszony konkurs na logo szkoły. Wśród prac rodziców, uczniów i pracowników szkoły wygrało logo autorstwa pana Zbigniewa Kłonicy.

Jubileusz 90-lecia SP 61

3 września 2010 roku odbyła się w naszej szkole uroczystość 90-lecia Szkoły Podstawowej nr 61 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Punktem kulminacyjnym było wręczenie przez pana Tadeusza Trzmiela, zastępcę Prezydenta Miasta Krakowa honorowych odznaczeń *Honoris Gratia* paniom: Urszuli Banaś, Jadwidze Drużkowskiej, Grażynie Fijałkowskiej, Irenie Groń, Marii Kisiel, Wandzie Żuraniewskiej.

Miłym akcentem tego dnia było przedstawienie „Tajemnice przedmieścia” w wykonaniu członków koła teatralnego „Meander” przy wsparciu tancerzy ze Szkoły Tańca „Narcyz”.

Szkoła w latach 2010-2015

„Nasz uczeń ma dobre samopoczucie, prężnie działający umysł.

Aktywnie poznaje świat jest otwarty na kontakty z drugim człowiekiem.

Szkoła jest terenem, gdzie człowiek odkrywa i rozwija swoje zdolności i talenty.

To miejsce, gdzie w bezpieczny sposób może przygotować się

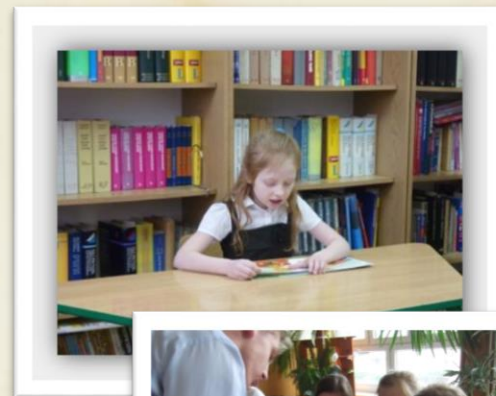
do aktywnego i twórczego życia.

Tu również w przyjaznej atmosferze uczy się,

mierzyć z porażkami,

poznaje smak sukcesów zespołowych

i indywidualnych.”

Aktywna nauka, kreatywne działania

Nasza szkoła stwarza warunki do realizacji aktywności społecznej, kulturowej, naukowej i sportowej. Doskonale przygotowana kadra pedagogiczna stara się sprostać potrzebom i zainteresowaniom dzieci. Nauczyciele wspierają i doceniają inicjatywy uczniów zarówno w ramach zajęć lekcyjnych jak i poza lekcjami.

Baza szkoły - dzieci młodsze

Szkoła jest przygotowana na przyjęcie dzieci sześćioletnich do klas pierwszych. Uczą się w dostosowanych do ich potrzeb salach, w których wydzielone są, tak jak w przedszkolu, kąciki tematyczne i kącik zabaw.

W wypełnianych przez Rodziców kwestionariuszach „Moje sześćioletnie dziecko w szkole” (według UMK z 2012 r.), nasza szkoła, jako jedna z 18 na 98 badanych, otrzymała pozytywną ocenę we wszystkich obszarach (baza, kadra, rozwój dzieci, bezpieczeństwo i opieka, rodzice szczególnie polecają).

Baza szkoły - dzieci starsze

Mamy dobrze zorganizowaną bazę, na którą składają się sale przedmiotowe: pracownia komputerowa z 27 stanowiskami dla uczniów, dwie pracownie językowe,, pracownia, sala muzyczna, historyczna, matematyczna oraz odpowiednio wyposażona sala do zajęć reedukacyjnych i logopedycznych.

Dzieci rozwijają swoje zdolności i pasje także na zajęciach w pracowni plastycznej. Miejscem chętnie odwiedzanym przez uczniów jest biblioteka szkolna.

Większość pracowni wyposażona jest w rzutniki i tablice multimedialne.

Baza sportowa

Szkoła posiada szkolne miejsce zabaw, salę gimnastyczną, siłownię i nowe boiska (do koszykówki, piłki siatkowej, piłki nożnej i ręcznej), plac zabaw dla dzieci „małpi gaj”, na którym prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego i zabawy ruchowe.

Zajęcia sportowe

Zajęcia sportowe to doskonała zabawa, ale również wprowadzenie najmłodszych w świat bezpieczeństwa, dyscypliny i pozytywnej rywalizacji.

Uczniowie korzystają nie tylko z bazy sportowej naszej szkoły, ale chętnie biorą udział w zajęciach odbywających się na lodowisku, w centrum wspinaczkowym, jeżdżą na rowerach, czy kibicują podczas ważnych imprez sportowych w Krakowie.

Zajęcia pozalekcyjne

Uczniowie mają możliwość uczestniczenia w kołach zainteresowań i zajęciach dodatkowych, na których rozwijają swoje zdolności, jak również pokonują trudności w uczeniu się.

W szkole działa teatr „Meander”, który swoimi występami uświetnia wiele imprez szkolnych i pozaszkolnych. Osiąga liczne sukcesy w konkursach i na przeglądach szkolnych teatrów.

Witamy Was „po długiej, wakacyjnej przerwie”

Witamy Was w nowym roku szkolnym! Zmienił się skład naszej redakcji. Stał się bardziej „nowoczesny” - tym razem jest u nas więcej dziewczyn niż chłopaków. W nowym numerze przeczytacie o rozpoczęciu roku (4-6) w wersji pesymistycznej i optymistycznej, obejrzyjecie tajemniczy wywiad i będziecie mogli rozwiązać krzyżówkę. W nowej redakcji jest 9 dziewczyn: Zosia Tchórz, Hania Tchórz, Zuzia Konopek, Marysia Pazdan, Ola Kogut, Emilka Mowczan, Beata Gąsior, Angelika Szwaja, Julka Bobola. Jest więc tylko dwóch chłopaków - Karol Kogut i Jaś Gradowski. Nasze artykuły będą podpisywane inicjałami i klasą, np. Z. T., Va. I to tyle na razie.

redakcja

Uczniowie redagują gazetkę szkolną „Czas na nas”, która została trzykrotnie wyróżniona w ogólnopolskim konkursie gazetek szkolnych.

Współpraca międzynarodowa eTwinning

Od 2012 roku uczniowie klas IV-VI realizują projekty współpracy międzynarodowej eTwinning (szkoły z Grecji, Hiszpanii, Czech, Anglii).

Projekty polegają na wymianie informacji, wzajemnym zapoznawaniu uczniów ze swoimi pasjami, otoczeniem, szkołą, miastem, państwem i tradycjami. Pozwalają na zawarcie nowych znajomości, poznanie innych kultur, rozwijanie postawy akceptacji i tolerancji.

Językiem roboczym jest język angielski.

Działania proekologiczne

Szkoła dwukrotnie została wyróżniona międzynarodowym certyfikatem Zielona Flaga za propagowanie działań proekologicznych.

Imprezy dla społeczności szkolnej i lokalnej

Od kilku lat organizujemy dla całej społeczności lokalnej Dni Prokocimia oraz Piknik Rodzinny. Tradycyjnie podczas tych imprez prezentowane są spektakle teatralne, w których występują nie tylko uczniowie, ale również dyrekcja, nauczyciele, rodzice i pracownicy szkoły.

Rozwijamy talenty

W roku 2013 odbył się pierwszy koncert „Nasze pasje i talenty”, który zagościł na stałe w kalendarzu imprez organizowanych na terenie SP61.

Podczas koncertu uczniowie, absolwenci i rodzice prezentują swoje uzdolnienia na scenie. Są to zazwyczaj wokaliści, tancerze, wirtuozi, aktorzy i sportowcy.

Na terenie szkoły organizowana jest wystawa prac malarskich, decoupage, haftu, biżuterii, dzieł z plasteliny, prac literackich i fotografii.

Konkursy szkolne, międzyszkolne i wojewódzkie

Szkoła jest organizatorem Międzyszkolnego Konkursu Matematyczno-Informatycznego „Śladami Wielkich Matematyków”, Międzyszkolnego Konkursu Pieśni Patriotycznych, Turnieju Wiedzy o Krajach Anglojęzycznych oraz licznych konkursów szkolnych.

Rok jubileuszowy 1920-2015

W bieżącym roku Szkołą Podstawowa nr 61 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego obchodzi swoje 95-lecie.

Uczniowie od kilku miesięcy uczestniczą w licznych działaniach jubileuszowych, których celem jest przekazanie młodemu pokoleniu wiedzy o historii placówki, jak również integracja środowiska byłych oraz obecnych uczniów i nauczycieli.

Działania jubileuszowe

W nastrój obchodów jubileuszowych wprowadziły nas listopadowe uroczystości. Mielśmy okazję uczestniczyć w „Spotkaniu z pieśnią patriotyczną”.

Nasza szkoła wraz z Małopolskim Kuratorem Oświaty, Aleksandrem Palczewskim, była organizatorem **Wojewódzkiego Przeglądu Pieśni Legionowej**, którego finał odbył się podczas szkolnych obchodów Święta Niepodległości.

W tym dniu nastąpiło również wręczenie „Odznaczenia za kultywowanie pamięci narodowej” sztandarowi szkoły.

Święto Szkoły

18 maja odbył się III koncert „Nasze pasje i talenty” pod hasłem związanym z jubileuszem SP61- „Szkoła dawniej i dziś”. Uczniowie prezentowali swoje uzdolnienia na scenie śpiewając piosenki nawiązujące do historii szkoły. Obejrzelśmy tancerzy, zaprezentowali się również wirtuozi gry na gitarze i pianinie oraz aktorzy i sportowcy.

Spotkanie z ludźmi Prokocimia

28 maja uczniowie Małego Samorządu Uczniowskiego i Koła Dziennikarskiego wraz z ich opiekunami spotkali się z Panem Romanem Rozlachowskim – Prezesem Towarzystwa Przyjaciół Prokocimia. Spotkanie miało miejsce w pięknie odrestaurowanym pałacyku OO. Augustianów.

Spotkanie z ludźmi Prokocimia

Na terenie Prokocimia od wielu lat bardzo prężnie działa Filia nr 2 Podgórskiej Biblioteki Publicznej (przy ul. Jasińskiego 32), której kierownikiem jest Pani Małgorzata Radecka-Pawlik. Współpracę naszej szkoły z Podgórską Biblioteką Publiczną zainicjowała i przez wiele lat prowadziła Pani Wanda Żuraniewska (bibliotekarz SP 61 w latach 1986-2012). Uczniowie naszej szkoły wielokrotnie uczestniczyli w spotkaniach z pisarzami, dziennikarzami, podróżnikami organizowanymi przez Filię nr 2.

Spacery po Prokocimiu

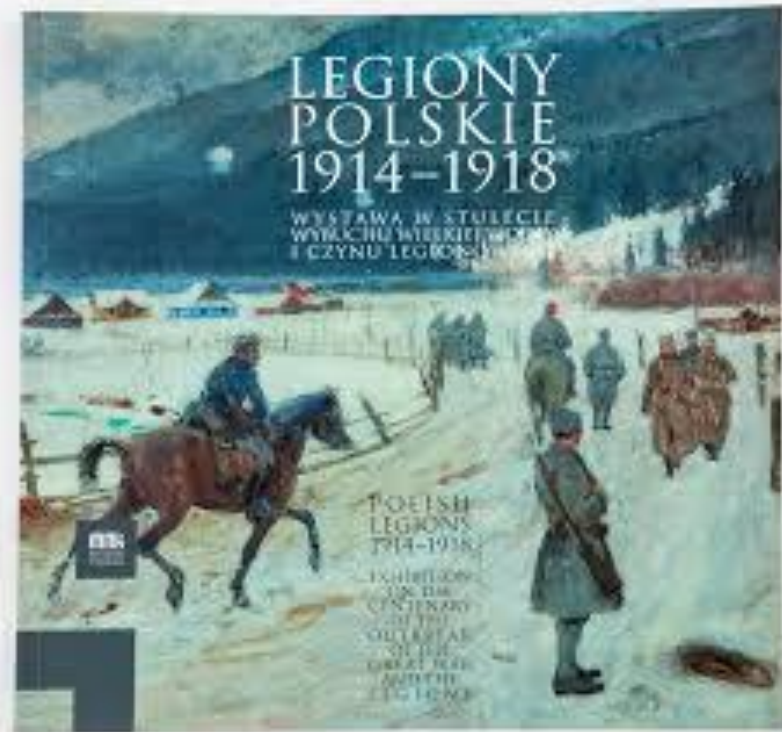
W ramach przygotowań jubileuszowych uczniowie uczestniczyli w zajęciach w Izbie Historii Starego Prokocimia przy Młodzieżowym Domu Kultury im. K. I. Gałczyńskiego oraz odbyli spacer po Prokocimiu, poznając miejsca związane z historią dzielnicy.

Nasz patron i jego czasy

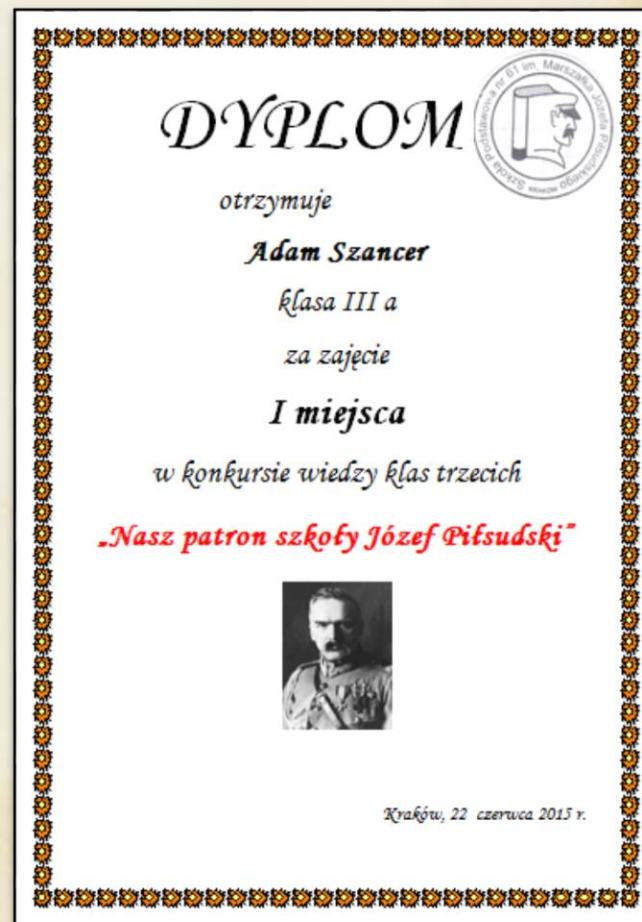
Uczniowie klas IV-VI uczestniczyli w lekcji muzealnej w Muzeum Narodowym poznając historię Wielkiej Wojny, Legionów Polskich i Józefa Piłsudskiego.

Nasz patron szkoły Józef Piłsudski

W ramach działań związanych z 95-leciem naszej szkoły, 22 czerwca 2015 r. odbył się konkurs wiedzy klas 3 „Nasz patron szkoły Józef Piłsudski”.

Wzięli w nim udział chętni uczniowie z klas 3. Uczestnicy mieli za zadanie wykazać się znajomością osiągnięć i faktów z życia Józefa Piłsudskiego, jak również wiedzą historyczną na temat okresu, w którym żył.

Dzieje Krakowa w czasie Wielkiej Wojny. Gra miejska

27 maja 2015 r. w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Krakowie został przeprowadzony konkurs patriotyczny dla uczniów małopolskich szkół podstawowych „Dzieje Krakowa w czasie Wielkiej Wojny. Gra miejska”.

Uczniowie biorąc udział w edukacyjnej grze miejskiej poznali życie codzienne mieszkańców Krakowa w okresie I wojny światowej.

Wszyscy wykazali się wiedzą historyczną, umiejętnością gry zespołowej i twórczego myślenia, bawiąc się przy tym wyśmienicie!

Drużyna z naszej szkoły w zaciętej walce wywalczyła pierwsze miejsce!

JUBILEUSZ

95-lecia

Szkoły Podstawowej nr 61
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
w Krakowie

3 IX 1920 - 3 IX 2015

Zapraszamy

Przebieg uroczystości

- 9³⁰** Msza Święta w Kościele Matki Bożej Dobrej Rady w Krakowie
Uroczysty przemarsz ze sztandarem całej społeczności szkolnej i zaproszonych gości do Szkoły Podstawowej nr 61 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
- 11⁰⁰** Otwarcie uroczystości
- Złożenie kwiatów pod tablicą dawnego budynku szkoły przy ul. Bieżanowskiej 40
  - Złożenie kwiatów pod Pomnikiem Chwały
  - Złożenie kwiatów w miejscu poświęconym patronowi szkoły
  - Zakończenie części oficjalnej
- 11³⁰** Spektakl pt. „Pamiętnik” w wykonaniu uczniów i absolwentów szkoły
- 12³⁰** Zwiedzanie okolicznościowych wystaw
- 13⁰⁰** Poczestunek

Źródła:

- Zdjęcia archiwalne ze strony internetowej oo. Augustianów <http://prokocim.augustianie.pl/>
- „Zarys historii Szkoły Podstawowej nr 61 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Krakowie” autorstwa Małgorzaty Suknarowskiej-Sowy i Izabeli Ludwig
- „80 lat Szkoły Podstawowej nr 61 im. Jakuba Jasińskiego 1920 – 2000” opracowanej przez zespół pod kierunkiem Anny Chlebowskiej i Grażyny Fijałkowskiej
- Kroniki Szkoły Podstawowej nr 61
- Strona internetowa Szkoły Podstawowej nr 61 w Krakowie http://www.edukonekt.pl/sz/index.php?m=si&si=s_g&
- Strona internetowa Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej w Krakowie <http://www.wbp.krakow.pl>
- *Silence Await* <http://dig.ccmixter.org>

Opracowanie: Natasza Tchórz
Kraków, sierpień 2015r.